

**Сумський державний педагогічний університет
імені А.С. Макаренка**

Кафедра загальної та регіональної географії

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ Ю.О. Лянной

« _____ » _____ 201__

**ПРОГРАМА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ НАУКОВО-
ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ
ГЕОГРАФІЯ**

Суми – 2019

Розробники:

1. Корнус О.Г., к.г.н., доцент, завідувач кафедри загальної та регіональної географії
2. Корнус А.О., к.г.н., доцент кафедри загальної та регіональної географії
3. Сюткін С.І., к.г.н., доцент кафедри загальної та регіональної географії
4. Данильченко О.С., к.г.н., ст. викладач кафедри загальної та регіональної географії

Робоча програма розглянута на засіданні кафедри загальної та регіональної географії

Протокол № 1 від “29” серпня 2019 року.

Завідувач кафедри

Корнус О.Г., к.г.н., доцент _____

1. Мета підвищення кваліфікації:

удосконалення професійної підготовки шляхом поглиблення й розширення професійних знань, умінь і навичок, професійних компетентностей, набуття науково-педагогічного досвіду у межах спеціальності.

2. Результати підвищення кваліфікації

1. Написання наукової статті.
2. Розробка методичних вказівок до вивчення географічної дисципліни.
3. Розробка конспекту лекцій до вивчення географічної дисципліни.
4. Розробка завдань для виконання практичних, лабораторних та самостійних робіт з географічних дисциплін.
5. Створення online-контенту на основі теоретичного матеріалу (розробка нотаток до лекцій, практичних і лабораторних робіт, мультимедійних презентацій).

3. Програма підвищення кваліфікації

Розділ 1. МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ГЕОГРАФІЧНИХ ДИСЦИПЛІН У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ (6 кредитів)

Тема 1.1. Картографія з основами топографії. Топографічна карта. Топографічні зйомки місцевості. Картографічні проєкції, їх класифікація. Картографічна генералізація. Загальногеографічні та тематичні карти. Серії карт. Географічні атласи. Електронні атласи та ГІС-технології.

Тема 1.2. Сучасні технології навчання географії. Теоретичні засади методики використання сучасних технологій навчання географії. Методичні особливості використання сучасних технологій навчання географії. Технологія проблемного навчання. Інтерактивні технології. Ігрові технології. Групові технології. Технологія модульного навчання географії. Технологія комп'ютеризованого навчання географії.

Тема 1.3. Економічна і соціальна географія України. Національна економіка України. Первинний сектор економіки. Вторинний сектор економіки. Географія сфери послуг. Населення та розселення України. Суспільно-географічне районування України.

Тема 1.4. Фізична географія материків та океанів. Світовий океан. Євразія: загальний та регіональний огляд. Північна Америка. Південна Америка. Африка. Австралія та Океанія. Антарктида.

Тема 1.5. Фізична географія України. Фізико-географічне положення та геолого-геоморфологічна будова України. Гідрокліматична та ґрунтово-біогенна характеристика території України. Регіональний огляд природних умов рівнинної частини України. Природні комплекси гір та морів України.

Тема 1.6. Економічна, соціальна та політична географія світу. Регіональний огляд країн світу. Територіальна структура господарства країн світу та їх спеціалізація. Політична карта світу як супероб'єкт політичної географії. Геопросторова будова країн світу. Історія формування академічної і прикладної геополітики. Сучасна геополітика світових регіонів і наддержав.

Пропонується участь:

1. Всеукраїнська наукова конференція «Сумські географічні читання» (жовтень, щорічно).
2. Дальня комплексна географічна навчальна практика по Карпатсько-Подільському маршруту (червень, виїзд на 12 днів, щорічно).

4. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Байцар А.Л. Фізична географія України : навчально-методичний посібник. Львів : Львівський нац. ун-т ім. І. Франка, 2012. 353 с.
2. Барановська О. В. Фізична географія материків і океанів: навчальний посібник у 2 ч. Ніжин: НДУ імені Миколи Гоголя, 2013. Ч.1: Світовий океан, Африка, Австралія, Океанія, Південна Америка. 306 с.
3. Білецький М. І. Ванда І. В., Котик Л. І. Соціальна географія : навч.-метод. посібник. Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2013. 164 с.
4. Геополітика: Підручник / А. І. Кудряченко, Ф. М. Рудич, В. О. Храмов. К.: МАУП, 2004. 296 с.
5. Гудзевич А. В. Регіональна фізична географія (Європа та Азія): Навч. посібник. Вінниця: «Віндрук», 2005. 464 с.
6. Дністрянський М. С. Геополітичні доктрини і підходи: критичний аналіз методології. Львів: ЛНУ, 2003. 111 с.
7. Картографія з основами топографії. Частина І. Топографія: Навчальний посібник для студентів географічних спеціальностей педагогічних університетів / Укл.: Г. С. Хаєцький, Л. І. Стефанков. Вінниця, ВДПУ, 2014. 132 с.
8. Корнус А. О. Сільське господарство Сумської області (економіко-географічне дослідження) : монографія. Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка. Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2019. 100 с.
9. Корнус А. О., Корнус О. Г. Промисловість Сумської області (економіко-географічне дослідження) : монографія. Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2017. 136 с.
10. Криловець М. Г. Фахова та методична підготовка майбутніх учителів географії: теорія і практика [монографія]. Ніжин: Вид-во НДУ ім. М. Гоголя, 2007. 301 с.
11. Ляшенко Д. О. Картографія з основами топографії: Навч. посібник для вищих навчальних закладів. К. : Наук. думка, 2008. 184 с.
12. Мадіссон В. В., Шахов В. Л. Сучасна українська геополітика: Навч. посіб. К.: Либідь, 2003. 176 с.
13. Маринич О. М., Шищенко П. Г. Фізична географія України: Підручник. К.: Знання, 2003. 480 с.
14. Мезенцева Н. І., Мезенцев К. В. Економічна і соціальна географія України : навчально-методичний посібник. К. : ВПЦ «Київський університет», 2010. 239 с.

15. Мороз О. І. Топографія Навчальний посібник. Львів : Вид-во Львівської політехніки, 2016. 220 с.
16. Смаль В. В. Трансформація господарства постіндустріальних країн: наукові засади суспільно-географічного дослідження. К.: КНУ імені Т.Шевченка, 2011. 370 с.
17. Сюткін С. І., Леонтьєва Г. Г. Економічна і соціальна географія. Зарубіжні країни. Суми: Університетська книга, 2003. 246 с.
18. Шаблій О. І. Основи суспільної географії. Львів: ЛНУ імені І. Франка, 2012. 296 с.
19. Шевченко Р. Ю. Картографія: Електронний підручник. К.: ЦНМВ «Кий», 2015. 230 с.
20. Яценко Б. П., Бабарицька В. К. Країнознавство: основи теорії. К.: Либідь, 2009.

Додаткові

1. Географія сфери обслуговування: методичні вказівки з навчальної дисципліни / Уклад. О. Г. Корнус. Суми: СумДПУ, 2012. 32 с.
2. Економічна і соціальна географія України: методичні вказівки для виконання практичних та самостійних робіт. Частина 1 / укладачі О. Г. Корнус, А. О. Корнус. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2019. 40 с.
3. Корнус А. О., Корнус О. Г., Сюткін С. І., Данильченко О. С. Навчальна практика з географічних дисциплін: навч.-метод. посіб. / за ред. А. О. Корнуса. Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2018. 96 с.
4. Корнус А. О., Удовиченко І. В., Леонтьєва Г. Г., Удовиченко В. В., Корнус О. Г.. Географія Сумської області: природа, населення, господарство. Суми: ФОП Наталуха А.С., 2010. 184 с.
5. Нетробчук І. М. Фізична географія України : практикум для самостійних та індивідуальних занять. Луцьк : ПП Іванюк В. П., 2015. 58 с.
6. Самойленко В.М., Топузов О.М., Вішнікіна Л.П., Діброва І.О. Дидактика географії : монографія (електронна версія). К.: Ніка-Центр, 2013. CD (40 Мб). 570 с. http://www.geo.univ.kiev.ua/images/doc_file/navch_lit/Samojlenko_dydaktyka.pdf
7. Сучасні технології навчання географії в школі: Навч.-метод. посіб. / За ред. С.Г. Коперніка. К. : Стафед-2, 2000. 320 с.
8. Сюткін С. І. Регіональна економічна і соціальна географія : робочий зошит для самостійної роботи студентів. Частина 1. Європа та Азія. Суми: ФОП Цьома С.П., 2017. 48 с.
9. Сюткін С. І. Регіональна економічна і соціальна географія : робочий зошит для самостійної роботи студентів. Частина 2. Африка, Америка та Австралія з Океанією. Суми: ФОП Цьома С.П., 2018. 40 с.